 <p>GENERALITAT VALENCIANA CONSELLERIA DE SANITAT UNIVERSAL I SALUT PÚBLICA</p>	<p>SERVICI DE PREVENCIÓ DE RISCOS LABORALS</p> <p>TÍTOL: MANIPULACIÓ DE</p> <p>MEDICAMENTS PERILLOsos EN</p> <p>SERVICI DE FARMÀCIA</p>	<p>COD: UCE-HI-01</p>
--	---	------------------------------

D'APLICACIÓ A TOTES LES UNITATS DEL SERVICI DE PREVENCIÓ

VIGENT DES DE: data aprovació per Subsecretaria

CÒPIA CONTROLADA NÚM.:

ÍNDEX

1. JUSTIFICACIÓ/ EXPOSICIÓ DE MOTIUS	p. 2
2. OBJECTIU	p. 2
3. ÀMBIT D'APLICACIÓ	p. 2
4. COMPETÈNCIES	p. 3
5. DEFINICIONS	p. 5
6. DESENVOLUPAMENT	p. 7
7. REFERÈNCIES	p. 32
8. CONTROL DE CANVIS	p. 33
9. DISTRIBUCIÓ DE CÒPIES	p. 33
10. REVISIÓ DE LA VALIDESA	p. 33
11. ELABORACIÓ, REVISIÓ I APROVACIÓ DEL PROCEDIMENT	p. 34
12. ANNEXOS	p. 36

ANNEX I. RECOMANACIONS ESPECÍFIQUES D'ACTUACIÓ EN CAS D'EXPOSICIONS A FÀRMACS CITOSTÀTICS

ANNEX II. LLISTAT NIOSH.

ANNEX III. PÒSTER GEDEFO

 <p>GENERALITAT VALENCIANA</p> <p>CONSELLERIA DE SANITAT UNIVERSAL I SALUT PÚBLICA</p>	<p>SERVICI DE PREVENCIÓ DE RISCOS LABORALS</p> <p>TÍTOL: MANIPULACIÓ DE</p> <p>MEDICAMENTS PERILLOsos EN</p> <p>SERVICI DE FARMÀCIA</p>	<p>COD: UCE-HI-01</p>
--	---	------------------------------

1. JUSTIFICACIÓ/ EXPOSICIÓ DE MOTIUS

La Llei 31/1995, 8 de novembre, de Prevenció de Riscos Laborals (d'ara en avant LPRL), estableix que totes les organitzacions laborals, incloses les administracions públiques, han de proporcionar la millora de les condicions de treball del seu personal, per tal d'eleva-li el nivell de protecció de la seguretat i salut, i vetlant per la prevenció i protecció enfront dels riscos que poden ocasionar dany físic o psíquic en el personal treballador.

A l'hora de redactar este procediment, han sigut tingudes en compte les inquietuds dels treballadors, manifestades a través dels seus representants davant de la Comissió Sectorial de Seguretat i Salut Laboral de la Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública (d'ara en avant CSUSP), sobre determinades condicions de treball en l'àmbit laboral, inclosa la manipulació de certs medicaments com a risc laboral potencial.

Des d'un punt de vista preventiu, les manipulacions de medicaments que, per les seues especials característiques, puguen comportar un perill per al personal (per contindre principis actius antineoplàstics o perillosos) han de fer-se, sempre que siga possible, en les unitats centralitzades dels Servicis de Farmàcia. És per això que s'establix este procediment de preparació de medicaments perillosos en què els principis i recomanacions preventives que recull, han d'entendre's i circumscriure's, en tot cas, des de l'òptica de la prevenció de riscos laborals, deixant espai i sense contraposar tots aquells procediments normalitzats de treball (PNT) elaborats en els Servicis de Farmàcia mateix.

2. OBJECTIU

Descriure les tècniques, metodologia de treball i mesures de seguretat per a elaborar medicaments perillosos, a fi que els professionals encarregats de l'elaboració treballen amb la màxima seguretat tant per a la seua salut com per a la qualitat del producte.

3. ÀMBIT D'APLICACIÓ

El present procediment serà aplicable al personal que treballa en l'àmbit de les institucions sanitàries de la CSUSP de la Generalitat Valenciana i al personal comprés en el Decret 71/1989, de 15 de maig, del Consell de la Generalitat Valenciana, sobre regulació dels òrgans de gestió de personal de la Conselleria de Sanitat i Consum i òrgans dependents.

 <p>GENERALITAT VALENCIANA</p> <p>CONSELLERIA DE SANITAT UNIVERSAL I SALUT PÚBLICA</p>	<p>SERVICI DE PREVENCIÓ DE RISCOS LABORALS</p> <p>TÍTOL: MANIPULACIÓ DE</p> <p>MEDICAMENTS PERILLOsos EN</p> <p>SERVICI DE FARMÀCIA</p>	<p>COD: UCE-HI-01</p>
--	---	------------------------------

4. COMPETÈNCIES

4.1. Subsecretaria

-Aprovar i implantar el procediment.

4.2. Comissió Sectorial de Seguretat i Salut

-Participar en l'elaboració i seguiment de l'aplicació d'este procediment.

-Informar sobre la implantació i **conèixer** les actuacions dutes a terme.

-Estar informada sobre les línies generals de la formació dels treballadors i de les treballadores del sector sanitari públic de la Generalitat en esta matèria.

-Les atribuïdes als agents socials, en matèria de consulta i participació, segons el que disposa la Llei de PRL i qualsevol altra legislació aplicable.

4.3. Responsable de centre

-Conèixer i portar a efecte l'aplicació, posada en funcionament i execució del procediment, en el seu àmbit d'actuació, amb les garanties necessàries per a protegir la intimitat de les persones.

-Traslladar al SPRL les instruccions i actuacions que es proposen en relació amb este procediment.

-Proporcionar la formació necessària als treballadors.

- Estar informat sobre l'aplicació d'este procediment en el seu àmbit d'actuació.

-Exercir les competències en matèria de sancions que li corresponguen, si és procedent.

-Elaborar els llistats de treballadors exposats, a través de la informació sobre els llocs de treball i tasques relacionades, proporcionada pels responsables dels diferents servicis o unitats, basant-se en els criteris proporcionats pel SPRL.

4.4. Unitat Central del Servici de Prevenció de Riscos Laborals (UC)

-Elaborar el procediment, amb la participació del personal de les unitats perifèriques i la consulta i participació dels agents socials que componen la Comissió Sectorial de Seguretat i Salut.

 <p>GENERALITAT VALENCIANA CONSELLERIA DE SANITAT UNIVERSAL I SALUT PUBLICA</p>	<p>SERVICI DE PREVENCIÓ DE RISCOS LABORALS</p> <p>TÍTOL: MANIPULACIÓ DE</p> <p>MEDICAMENTS PERILLOsos EN</p> <p>SERVICI DE FARMÀCIA</p>	<p>COD: UCE-HI-01</p>
--	---	------------------------------

-Presentar este procediment per al seu coneixement i aprovació a la Subsecretaria i a la Comissió Sectorial de Seguretat i Salut Laboral.

-Difondre el procediment en tots els departaments de salut.

-Elaborar instruccions de treball per a les unitats perifèriques relatives a l'aplicació d'este procediment

-Registrar les activitats derivades de l'aplicació del procediment.

-Seguiment de la implantació del procediment, valorant-ne l'eficàcia.

-Arreplegar i analitzar les propostes de millora que es proposen pel grup de treball designat per a això.

-Proposar els continguts de la formació necessària per als treballadors.

-Editar, revisar i realitzar còpies controlades del procediment, així com substituir les còpies obsoletes per les vigents i procedir a l'arxivament dels originals.

4.5. Unitat Perifèrica del Servei de Prevenció de Riscos Laborals (UP)

-Col·laborar en l'elaboració i revisió del procediment.

-Participar en la difusió i implantació del procediment entre el personal del departament de salut i els membres del Comitè de Seguretat i Salut laboral que corresponga.

-Dur a terme les actuacions que corresponguen en l'àmbit de les seues competències, com a conseqüència de l'aplicació del procediment.

-Valorar l'eficàcia del procediment.

-Col·laborar en la formació dels treballadors.

4.6. Comitè de Seguretat i Salut del Departament:

De conformitat amb el que estableix l'article 39 de la Llei 31/1995 de Prevenció de Riscos Laborals i el Decret 123/2001, de 10 de juliol, del Govern Valencià, pel qual s'aprova el Reglament dels Serveis de Prevenció de Riscos Laborals en l'àmbit de l'administració de la Generalitat Valenciana i els seus organismes autònoms:

-Participar en l'elaboració, difusió, divulgació i aplicació del procediment.

 <p>GENERALITAT VALENCIANA CONSELLERIA DE SANITAT UNIVERSAL I SALUT PÚBLICA</p>	<p>SERVICI DE PREVENCIÓ DE RISCOS LABORALS</p> <p>TÍTOL: MANIPULACIÓ DE</p> <p>MEDICAMENTS PERILLOsos EN</p> <p>SERVICI DE FARMÀCIA</p>	<p>COD: UCE-HI-01</p>
--	---	------------------------------

-Rebre informació dels resultats de l'aplicació del procediment i de les mesures adoptades, per a poder valorar-ne l'eficàcia.

-Aprovar els continguts formatius dels treballadors i treballadores en l'àmbit d'este procediment.

4.7. Delegats o delegades de Prevenció

-Acompanyar els tècnics de la UPRL en les avaluacions, per a comprovar el compliment de la normativa sobre prevenció de riscos laborals, i poder formular davant d'ells les observacions que estimen oportunes.

-Promoure i fomentar la cooperació dels treballadors en l'execució de la normativa sobre prevenció de riscos laborals.

-Ser consultats pel responsable de centre, sobre les mesures a adoptar en les situacions referides en este procediment.

-Exercir una labor de vigilància i control sobre el compliment del present procediment.

-Col·laborar amb el responsable de centre en la millora de l'acció preventiva.

5. DEFINICIONS

Sector Sanitari de la Generalitat.

El personal del sector sanitari de la Generalitat inclou:

a. El personal que presta servici en institucions sanitàries de la Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública.

b. El personal comprés en l'article 1 del Decret 71/1989, de 15 de maig, del Consell de la Generalitat Valenciana, sobre regulació dels òrgans de gestió del personal de la Conselleria de Sanitat i Consum i òrgans dependents, el qual és tant el personal que presta servici en institucions sanitàries, com:

- El personal que presta el seu servici en centres de Salut Pública.

- El personal de la Inspecció de Servicis Sanitaris, la relació de llocs de treball del qual es conté en el Decret 56/2006, de 28 d'abril, del Consell, pel qual s'aprova el Reglament d'Organització i Funcionament de la Inspecció de Servicis Sanitaris de la Conselleria de Sanitat.

 <p>GENERALITAT VALENCIANA</p> <p>CONSELLERIA DE SANITAT UNIVERSAL I SALUT PÚBLICA</p>	<p>SERVICI DE PREVENCIÓ DE RISCOS LABORALS</p> <p>TÍTOL: MANIPULACIÓ DE</p> <p>MEDICAMENTS PERILLOsos EN</p> <p>SERVICI DE FARMÀCIA</p>	<p>COD: UCE-HI-01</p>
--	---	------------------------------

- El personal amb requisit de llicenciat i diplomad sanitari, els llocs de treball del qual es van adscriure, per mitjà del Decret 235/2007, de 14 de desembre, del Consell, a la Conselleria de Sanitat.

Medicaments perillosos (MP). Es consideren medicaments perillosos (segons NIOSH) els que presenten una o més de les sis característiques següents en sers humans o animals:

- Carcinogenicitat
- Teratogenicitat o una altra toxicitat del desenvolupament
- Toxicitat reproductiva
- Toxicitat d'òrgans en dosis baixes
- Genotoxicitat
- Estructura i perfils de toxicitat de les noves medicines que imiten les medicines que s'han determinat com a perilloses segons els criteris anteriors.

Fins que no es publique normativa de referència a nivell nacional, s'adoptarà el principi de prevenció, i es consideren medicaments perillosos tots els que contenen algun principi actiu arrellegat en la llista *NIOSH List of Antineoplastic and Other Hazardous Drugs in Healthcare Settings, 2014*, (disponible en <http://www.cdc.gov/niosh/docs/2014-138/pdfs/2014-138.pdf>).

Sistemes tancats (CSTD-Closed System drug Transfer Devices). Equips que impedeixen de manera mecànica l'entrada de contaminants en el sistema i la fuga de principis actius perillosos cap a fora del mateix sistema. Vegeu NTP 1051 Exposició laboral a compostos citostàtics: sistemes segurs per a la seua preparació.

Cabina de Seguretat Biològica (CBS) classe IIb segons la norma UNE-EN 12469:2001. Cabina de seguretat dotada d'obertura frontal a través de la qual l'operador pot efectuar les manipulacions en l'interior i que està construïda de tal manera que el treballador està protegit, el risc de contaminació encreuada i del producte és baix i l'escapament de contaminació per via aèria generada en l'interior de la cabina es controla per mitjà d'un flux intern apropiat d'aire filtrat i per mitjà de la filtració de l'aire evacuat.

 <p>GENERALITAT VALENCIANA</p> <p>CONSELLERIA DE SANITAT UNIVERSAL I SALUT PÚBLICA</p>	<p>SERVICI DE PREVENCIÓ DE RISCOS LABORALS</p> <p>TÍTOL: MANIPULACIÓ DE</p> <p>MEDICAMENTS PERILLOsos EN</p> <p>SERVICI DE FARMÀCIA</p>	<p>COD: UCE-HI-01</p>
--	---	------------------------------

Treballador sensible: treballadors que, per les seues característiques personals o estat biològic conegut, inclosos els que tinguen reconeguda la situació de discapacitat física, psíquica o sensorial, siguen especialment sensibles als riscos derivats del treball. Amb este fi, haurà de tindre en compte els aspectes en les avaluacions dels riscos i, en funció d'estes, adoptarà les mesures preventives i de protecció necessàries (articles 25 i 26 de Llei 31/1995 de Prevenció Riscos Laborals). Els treballadors no seran empleats en aquells llocs de treball en què, a causa de les seues característiques personals, estat biològic o per la seua discapacitat física, psíquica o sensorial degudament reconeguda, puguen, ells, la resta de personal treballador o altres persones relacionades amb l'empresa posar-se en situació de perill o, en general, quan es troben manifestament en estats o situacions transitòries que no responguen a les exigències psicofísiques dels respectius llocs de treball (art. 25 de Llei 31/1995 de Prevenció Riscos Laborals).

Personal exposat: es considera personal exposat a citostàtics el que participa en els processos de fabricació, transport, recepció i emmagatzematge, preparació, distribució o transport intern, administració, tractament de contaminacions accidentals i vessaments o eliminació dels residus procedents de les actuacions anteriors i d'excretes.

Treballador competent: es considera treballador competent el que té la formació adequada per a treballar amb este tipus de substàncies.

Recurs preventiu: una o diverses persones designades o assignades per la direcció, amb formació i capacitat adequada, que disposa dels mitjans i recursos necessaris, i són suficients en nombre per a vigilar el compliment de la present instrucció.

6. DESENVOLUPAMENT

6.1. Mesures de reducció i control del risc

<p><u>Fase prèvia a la realització del treball</u></p>	<ul style="list-style-type: none"> - Verificar que les tasques les fa personal competent. - Verificar que es disposa dels equips de treball així com dels equips de protecció individual necessaris. - La CSB, estarà en funcionament les 24 hores del dia, els 365 dies a l'any, per a evitar contaminacions. Si per qualsevol raó no
--	---

GENERALITAT
VALENCIANA

CONSELLERIA DE SANITAT UNIVERSAL
I SALUT PÚBLICA

SERVICI DE PREVENCIÓ DE RISCOS LABORALS
TÍTOL: MANIPULACIÓ DE
MEDICAMENTS PERILLOsos EN
SERVICI DE FARMÀCIA

COD: UCE-HI-01

	<p>s'haguera mantingut encesa, és connectarà com a mínim 20 minuts abans d'iniciar la sessió.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mantindre un orde i neteja adequats de l'àrea de treball. - Si és considera necessari tal com preveu la Llei de PRL, es comptarà amb els recursos preventius necessaris.
<u>Utilització de cabines adequades</u>	<ul style="list-style-type: none"> - CSB classe IIb o III segons la norma UNE-EN 12469:2001 amb flux laminar vertical en la zona de treball i extracció total. - Triple filtració, amb el tercer filtre davall de la zona de treball. - Filtres absoluts de molt alta eficàcia grup H (HEPA) generalment classe H14, o bé filtres d'ultrabaixa penetració grup U (ULPA). - La cabina per a preparació de MP ha de ser d'ús exclusiu per a este fi. - l'expulsió de l'aire ha de ser sempre a l'exterior, després del pas per filtre HEPA. <p>Manteniment preventiu</p> <ul style="list-style-type: none"> - El pla de manteniment de les cabines hauria d'incloure les verificacions a realitzar així com la freqüència amb què es fan. - Per a elaborar el pla han de tindre's en compte les instruccions del fabricant i l'organització de treball.
<u>Local o àrea de preparació específica</u>	<ul style="list-style-type: none"> - L'emplaçament de la cabina en el local ha de ser tal que no és produïsquen turbulències d'aire a la part de davant, per la qual cosa s'evitarà ubicar-les en zones de pas de personal, d'influència de sistemes de renovació-condicionament d'aire o pròximes a portes o finestres. <p>L'àrea de preparació de MP ha de reunir les característiques següents:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Àrea aïllada físicament de la resta, dedicada exclusivament a este tipus de treball. - Accés restringit al personal autoritzat, amb senyalització

GENERALITAT
VALENCIANA

CONSELLERIA DE SANITAT UNIVERSAL
I SALUT PÚBLICA

SERVICI DE PREVENCIÓ DE RISCOS LABORALS
TÍTOL: MANIPULACIÓ DE
MEDICAMENTS PERILLOsos EN
SERVICI DE FARMÀCIA

COD: UCE-HI-01

adequada.

- Senyalització sobre l'ús dels equips de protecció individual (EPI) necessaris.
- Constarà, almenys, de dos zones ben diferenciades connectades entre si per una zona de pas:
  1. Una antesala, destinada a l'emmagatzematge i condicionament del material.
  2. Una zona de pas, de transferència de materials i persones, que actua de barrera contra la contaminació (resclosa). En esta zona, el personal es col·locarà els EPI quan haja d'entrar en la zona de preparació i els retirarà quan circule cap a l'antesala. És aconsellable la instal·lació de mecanismes que impedisquen l'obertura simultània de les dos portes de la zona de pas.
  3. Zona de preparació pròpiament dita. S'hi ubicaran la/les cabina/es. És recomanable que siga una sala sense recirculació d'aire, ni existència d'aire condicionat ambientalment i, preferiblement, amb pressió negativa.
  4. És recomanable que la zona de pas i de preparació tinguen consideració de zones netes, per a la qual cosa han de complir, entre altres, els requisits que s'indiquen a continuació. Els nivells de neteja de l'aire, pressió diferencial, temperatura i humitat relativa han de mantindre's dins d'uns límits concrets. Els tancaments i la climatització han d'estar dissenyats per a no generar partícules de pols i el personal que intervé ser ensinistrat en este sentit. En l'ambient s'han de controlar les partícules existents i la contaminació microbiològica per mitjà de sistemes de tractament de l'aire que fan circular l'aire per circuits independents i el filtren a

GENERALITAT
VALENCIANA

CONSELLERIA DE SANITAT UNIVERSAL
I SALUT PÚBLICA

SERVICI DE PREVENCIÓ DE RISCOS LABORALS
TÍTOL: MANIPULACIÓ DE
MEDICAMENTS PERILLOsos EN
SERVICI DE FARMÀCIA

COD: UCE-HI-01

través de filtres HEPA. Les parets, sòls, sostres i superfícies de treball estaran fabricats amb materials llisos, no porosos i proveïts d'un revestiment que facilite llavar-los (pintura plàstica, resina epoxi).

- És realitzarà una descontaminació periòdica de l'aire, de manera que s'optimitze el tractament de l'aire i la neteja.
- El sòl del recinte on és troben ubicades les cabines no s'ha d'agranar. És recomanable que la neteja es realitze per mitjà de mètodes humits amb productes de neteja especificats en el procediment corresponent, i emprar utensilis exclusius per a este fi.
- Es recomana la instal·lació d'una font rentauïlls pròxima a la zona de manipulació, amb subministrament d'aigua, preferentment temperada, per a la rentada immediata dels ulls i la pell en cas d'esguitades o projeccions, o be unitats de llavada d'ulls i dutxes amb solucions de llavada polivalents. El nombre i distribució dependrà de les dimensions i característiques del laboratori.

Mesures higiene personal

- Prohibició de menjar, beure, mastegar xiclet o emmagatzemar aliments en les zones de treball.
- El personal no utilitzarà maquillatge ni altres productes cosmètics que puguen provocar una exposició prolongada en cas de contaminació.
- No és recomanable l'ús de lents de contacte ni de joies.
- Els treballadors han de disposar per a la neteja personal, dins de la jornada laboral, com a mínim, de deu minuts abans del dinar i deu minuts més abans d'abandonar el treball.
- Abans d'iniciar qualsevol manipulació amb MP (inclosa l'arreglada d'abocaments accidentals) el manipulador ha de

GENERALITAT
VALENCIANA

CONSELLERIA DE SANITAT UNIVERSAL
I SALUT PÚBLICA

SERVICI DE PREVENCIÓ DE RISCOS LABORALS

TÍTOL: MANIPULACIÓ DE MEDICAMENTS PERILLOsos EN SERVICI DE FARMÀCIA

COD: UCE-HI-01

protegir-se amb la indumentària adequada de treball, les característiques específiques de la qual és descriuen mes avant.

- No eixir de l'àrea de treball amb la indumentària de protecció. Evitar el contacte de les mans amb la cara, boca, nas, cabell, etc., durant la manipulació de MP.
- L'empresari es responsabilitzarà de llavar i descontaminar la roba de treball, i queda prohibit que els treballadors s'emporten la roba a casa per a tal fi.
- Els treballadors disposaran de:
  - o llocs en què és puga guardar, de manera separada, la roba de treball o de protecció i la de vestir.
  - o excusats i lavabos apropiats, dutxes, llavamans amb sabó germicida i crema hidratant per a les mans.
  - o un lloc per a l'emmagatzematge dels EPI.

Proteccions col·lectives

- Ventilar assegurant la renovació d'aire adequada
- Assegurar la posada en funcionament dels sistemes de ventilació durant tota la jornada.
- L'evacuació de l'aire contaminat per mitjà de sistemes extracció prèviament filtrat.
- Àrea de treball
  - Àrea única sectoritzada amb accés restringit.
  - La sala no ha de ser zona de pas o distribuïdor a altres sales
  - Ha de tindre espai suficient per a evitar interferències
  - Ventilació general de la sala de funcionament continu 24 hores, garantint: nombre de renovacions/hora
  - La ventilació d'estes sales ha de ser independent a la de la resta d'espais i no ha de competir entre ells.
  - Gradient de depressió respecte a sales annexes, però que permeta compensar eficaçment l'extracció d'aire i tenint en compte l'efecte dels equips d'extracció localitzada
  - Zones de treball amb extracció localitzada, que incorporen tots els elements i operacions que pugen evitar la dispersió

GENERALITAT
VALENCIANA

CONSELLERIA DE SANITAT UNIVERSAL
I SALUT PÚBLICA

SERVICI DE PREVENCIÓ DE RISCOS LABORALS
TÍTOL: MANIPULACIÓ DE
MEDICAMENTS PERILLOsos EN
SERVICI DE FARMÀCIA

COD: UCE-HI-01

dels MP en l'ambient d'acord amb normes:

- *Directiva 98/79/CE*, productes sanitaris per a diagnòstic in vitro
- *Norma UNE-EN-13150:2001* Taules de laboratori. Dimensions, requisits de seguretat i mètodes d'assaig
- *Norma UNE-EN-14175-2:2003* Vitrines de gasos. Part 2: Requisits de seguretat i de funcionament.
- *Norma UNE-EN-14175-4: 2005* Vitrines de gasos. Part 4: Mètodes d'assaig *in situ*.

Considerant les següents característiques tècniques:

- Velocitat d'extracció, sentit del flux d'extracció, nivell de soroll, retenció de possibles vessaments, canalització de l'aire extret prèvia filtració. Tipus de filtracions situades a distància d'eixides de ventilació/climatització i portes.
- Pica en l'interior, emparat pel sistema d'extracció de la taula si és possible. Aixeta aigua alta, amb allargador flexible, activada per pedal, paperera /contenedor integrat per a l'arreglada del material impregnat amb MP , nivell d'il·luminació de 1.000 lux.
- Cadira/tamboret (segons alçada de la taula). Seient regulable, sense braços i de material no porós de neteja fàcil.
- Disponibilitat de reposapeus regulable amb espai per a disposar els pedals de control.
- Armari, amb extracció i ben ventilats. En depressió respecte de la sala/corredor. Assegurar-ne el funcionament ininterromput. Material no absorbent. Armari amb portes hermètiques, preferentment amb finestra de vidre, abatibles 180° o corredisses.
- Evacuació de l'aire a través de filtre.
- Estants amb posició regulable en forma de safata per a la

GENERALITAT
VALENCIANA

CONSELLERIA DE SANITAT UNIVERSAL
I SALUT PÚBLICA

SERVICI DE PREVENCIÓ DE RISCOS LABORALS
TÍTOL: MANIPULACIÓ DE
MEDICAMENTS PERILLOsos EN
SERVICI DE FARMÀCIA

COD: UCE-HI-01

	<p>contenció de vessaments, amb amplitud en frontal i fons.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Captació de l'aire en la part inferior. • Vàlvula unidireccional d'entrada d'aire en la part superior, amb prefiltrat <p>Amb caràcter general aplicar la <i>Guia de Bones Pràctiques</i> editada per a això pel Ministeri de Sanitat.</p>
<p><u>Equip de protecció individual</u> <u>(EPI): orde de col·locació</u></p>	<p>En la zona de pas:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Col·locació del casquet i calces. – Llavar-se les mans amb solució hidroalcohòlica. – Col·locació de la màscara de protecció respiratòria o FFP3. – Primer parell de guants. – Bata amb els punys per damunt dels guants. – Segon parell de guants per damunt del puny de la bata (este parell de guants és pot posar també en la sala de preparació estèril).
<p><u>Equip de protecció individual</u> <u>(EPI): orde de retirada</u></p>	<p>En la sala de preparació estèril:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Retirada del parell de guants exterior. <p>En la zona de pas:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Casquet i bata. 2. Calces: Evitar el contacte amb el costat exterior. 3. Parell de guants interior. 4. Llavar-se els mans.
<p><u>Equip de protecció individual</u> <u>(EPI): característiques</u></p>	<ul style="list-style-type: none"> – GUANTS: sintètics preferentment de làtex o nitril, sense pols, certificats segons la norma <i>UNE-EN 374</i>. En cas de contaminar-se amb algun MP es procedirà a la substitució immediata dels dos parells, també si es trenquen i en acabar la sessió de treball. En condicions normals, el parell de guants exterior ha de ser reemplaçat cada 30 minuts.

GENERALITAT
VALENCIANA

CONSELLERIA DE SANITAT UNIVERSAL
I SALUT PÚBLICA

SERVICI DE PREVENCIÓ DE RISCOS LABORALS
TÍTOL: MANIPULACIÓ DE
MEDICAMENTS PERILLOsos EN
SERVICI DE FARMÀCIA

COD: UCE-HI-01

	<ul style="list-style-type: none"> - GRANOTA o BATA: d'un sol ús, amb punys elàstics i impermeable, si és tracta de bata amb obertura posterior i almenys impermeable en la zona davantera (pit i ventre) i en les mànegues, classe III, categoria 5 o 6, amb certificació segons la norma <i>UNE-EN ISO 6530</i>. - Reemplaçar la granota, o bata en cada sessió d'elaboració, o bé immediatament si hi ha exposició. - MASCARETA: tipus FFP3 amb filtre, certificades segons la norma <i>UNE-EN 149</i>. - ULLERA. De seguretat amb protecció lateral, certificades segons la norma <i>UNE-EN 166</i>.
<u>Registre del personal exposat</u>	<ul style="list-style-type: none"> - S'ha d'elaborar un registre del personal professional exposat a MP per a realitzar una vigilància específica de la salut. - Incloure també el personal que finalitze la relació laboral o canvie d'unitat o servici.
<u>Protecció de persones especialment sensibles</u>	<p>Donada la classificació de molts MP com a potencialment cancerígens, mutàgens o tòxics per a la reproducció, no han de treballar com a manipuladors de MP les persones que:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Patixen al·lèrgia als MP i/o patologies dermatològiques importants. - Tenen història d'avortaments, estan en edat fèrtil i tenen voluntat de reproducció. - Treballen amb radiacions ionitzants. - Han rebut tractaments citostàtics o immunosupressors. - Presenten disminució o absència de resposta immunitària. - Se sospita que tenen dany genètic o bé que determinats paràmetres biològics el desaconsellen. <p>Estaran exclosos de forma temporal de la manipulació de MP:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Les embarassades i mares lactants. - Els treballadors i les treballadores que planegen un embaràs a

GENERALITAT
VALENCIANA

CONSELLERIA DE SANITAT UNIVERSAL
I SALUT PÚBLICA

SERVICI DE PREVENCIÓ DE RISCOS LABORALS
TÍTOL: MANIPULACIÓ DE
MEDICAMENTS PERILLOsos EN
SERVICI DE FARMÀCIA

COD: UCE-HI-01

curt termini.

- Els qui hagen patit un accident amb MP i estiguen en estudi.
- Els treballadors amb patologies transitòries susceptibles d'empitjorar en contacte amb estos fàrmacs.

6.2. Condicionament de l'Àrea de Treball

Organització i mètode de treball

- Reducció al mínim del nombre de persones que treballen amb MP.
- Confecció d'un registre dels MP utilitzats.
- Elaboració i establiment de procediments per a la preparació tenint en compte les instruccions del subministrador i la forma farmacèutica amb què es presenta el MP.
- Control estricte del seguiment dels procediments per part dels manipuladors.
- Adquisició dels MP tenint en compte aspectes com:
  - Adaptació de les presentacions comercials a les dosis i concentracions habituals.
  - Disseny que contribuïska a minimitzar la contaminació exterior.
  - Elecció de xarops enfront de formes sòlides (càpsules o comprimits).
  - Elecció de vials en comptes d'ampolles, en els quals el segellament després de la punció és més eficient.
  - Elecció de solucions per a ús immediat en comptes de liofilitzats.
  - Elecció d'envasos de polipropilè en comptes dels de vidre.
- Designació d'una persona que es responsabilitze dels aspectes mencionats, que haurà de tindre la formació necessària
- El manipulador, per a atenuar la càrrega física estàtica que li pot

GENERALITAT
VALENCIANA

CONSELLERIA DE SANITAT UNIVERSAL
I SALUT PÚBLICA

SERVICI DE PREVENCIÓ DE RISCOS LABORALS

TÍTOL: MANIPULACIÓ DE MEDICAMENTS PERILLOsos EN SERVICI DE FARMÀCIA

COD: UCE-HI-01

	<p>originar problemes muscoloesquelètics, haurà de fer pauses de recuperació. El nombre i la duració de les pauses dependran, entre altres variables, de les postures forçades, els moviments repetitius i la freqüència.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Es recomana pauses de recuperació freqüents i de curta duració.
<p><u>Preparació de l'àrea de treball</u></p>	<ul style="list-style-type: none"> - Els treballadors que manipulen els MP han de conèixer les característiques i instruccions d'ús de les cabines abans d'usar-les. - La CSB estarà en funcionament les 24 hores del dia, els 365 dies a l'any, per a evitar contaminacions. Si per qualsevol raó no s'haguera mantingut encesa, es connectarà com a mínim 20 minuts abans d'iniciar la sessió. - S'adoptaran les normes d'higiene indicades anteriorment. - Introduir contenidor de citostàtics (color blau) en un lateral de la CSB. - Es col·locarà en la superfície de treball de la cabina (sempre que no siga perforada) un drap estèril, absorbent per la part superior i plastificat per la inferior per a arreplegar els possibles abocaments accidentals que pogueren produir-se. El drap se substituirà després de cada cicle de treball o quan es produísca un vessament. - No s'ha de bloquejar l'entrada o eixida d'aire amb paper o objectes. - No han de col·locar-se objectes en la part superior de la cabina. - Només s'introduirà en la cabina el material necessari per a la manipulació i preparació de MP. Els contenidors, envasos, etc., es netejaran prèviament amb una solució antisèptica, per exemple etanol al 70%. S'evitaran objectes com ara calculadores, quaderns

GENERALITAT
VALENCIANA

CONSELLERIA DE SANITAT UNIVERSAL
I SALUT PÚBLICA

SERVICI DE PREVENCIÓ DE RISCOS LABORALS
TÍTOL: MANIPULACIÓ DE
MEDICAMENTS PERILLOsos EN
SERVICI DE FARMÀCIA

COD: UCE-HI-01

	<p>de notes, etc.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Els productes a manipular, per al tractament d'un sol pacient, es col·locaran deixant una distància entre ells a fi de mantindre el flux d'aire i mai a menys de 8 cm dels costats i 10 cm del davant de la cabina. És recomanable que els productes estèrils es col·loquen en el centre de la cabina i els no estèrils en la part més externa. - Una vegada que tot el material necessari estiga dins de la cabina, és convenient esperar de 2 a 3 minuts abans de començar a treballar, perquè es restablisquen les condicions de flux.
<p><u>Material de treball; medicaments i material fungible</u></p>	<ul style="list-style-type: none"> - Abans d'iniciar la sessió es col·locarà els medicaments en la taula de treball de l'àrea, junt amb el full de preparació i les etiquetes de cada pacient confirmat. - El personal encarregat netejarà el carret, portaran els EPI corresponents (veure punt 4.4), on es col·locaran les safates de cada pacient. Tot net amb alcohol de 70°. - Es comprovarà la disponibilitat de tots els medicaments i materials necessaris. - S'introduirà el material complet d'un sol pacient en la CSB. - Es treballarà amb sistemes tancats, sense agulles. Veja <i>NTP 1051</i> Exposició laboral a compostos citostàtics: sistemes segurs per a la seua preparació.

6.3. Preparació de les dosis: maneig del material fungible

<p><u>Preparació a partir d'ampolles</u></p>	<ul style="list-style-type: none"> - L'obertura de l'emalatge de les xeringues s'ha d'efectuar per l'extrem on es troben les solapes, per a evitar tocar el con.
--	---

GENERALITAT
VALENCIANA

CONSELLERIA DE SANITAT UNIVERSAL
I SALUT PÚBLICA

SERVICI DE PREVENCIÓ DE RISCOS LABORALS
TÍTOL: MANIPULACIÓ DE
MEDICAMENTS PERILLOsos EN
SERVICI DE FARMÀCIA

COD: UCE-HI-01

	<ul style="list-style-type: none"> - Les agulles s'obrin pel costat oposat al de les solapes, ja que així s'evita tocar el con amb els dits i depositar partícules de l'embalatge. - S'ha d'eliminar l'ús innecessari d'instrumental que talle o punxe. - Assegurar l'absència de medicament en el coll de l'ampolla. Desplaçar el líquid del coll de l'ampolla amb lleugers colpets, o per mitjà d'un gir ràpid de puny. - Embolicar el coll de l'ampolla amb una gasa impregnada en alcohol de 70°, per a disminuir el risc d'esguits i talls en el moment de l'obertura. - Obrir l'ampolla en direcció contrària al manipulador, de manera que els possibles aerosols no siguen dirigits cap a este. - Connectar un filtre de 5 microns entre agulla i xeringa i extraure la quantitat necessària de MP. - Retirar lleugerament l'èmbol de la xeringa per a arreplegar el volum de medicament que queda en l'agulla.
<p><u>Reconstitució de vials</u></p>	<ul style="list-style-type: none"> - Netejar el tap del vial amb una gasa estèril humitejada en alcohol de 70° i deixar evaporar. - Carregar en xeringa el volum del dissolvent necessari per a la reconstitució. - Si es treballa amb agulla, per a evitar la formació d'aerosols, en la manipulació, s'ha d'aplicar la tècnica de pressió negativa de Wilson i Solimando. Introduir l'agulla amb el bisell cap amunt formant un angle de 45° amb la superfície del tap fins a la mitat del bisell. A continuació, col·locar l'agulla perpendicular al tap (90°) i introduir-la en el vial procurant mantindre la pressió

GENERALITAT
VALENCIANA

CONSELLERIA DE SANITAT UNIVERSAL
I SALUT PÚBLICA

SERVICI DE PREVENCIÓ DE RISCOS LABORALS

TÍTOL: MANIPULACIÓ DE MEDICAMENTS PERILLOsos EN SERVICI DE FARMÀCIA

COD: UCE-HI-01

negativa en l'interior del vial. S'extrau una xicoteta quantitat d'aire i a continuació s'introduïx un volum de dissolvent lleugerament inferior al volum d'aire extret, repetint l'operació fins a aconseguir el volum de dissolvent desitjat.

- Abans de retirar l'agulla, per a evitar la formació d'aerosols, extraure una xicoteta porció d'aire per a crear una pressió negativa en l'interior del vial.

- S'utilitzen filtres d'aireig, proveïts de membrana hidròfoba, de 0,22 m però no s'utilitzen per a extraure el contingut del vial.

- El líquid reconstituent s'ha d'injectar amb el vial de peu, a xicotetes embolades, extraient després de cada una un poc d'aire.

- No s'ha de traure l'agulla, ni separar-la de la xeringa.

- S'ha de fer l'agitació de forma circular i suaument, subjectant amb cura el vial, xeringa i agulla.

- S'ha de fer una inspecció visual del vial reconstituït.

- Extraure el líquid del vial: primer extraure un poc d'aire, invertir el vial col·locant-lo boca per avall i extraure el líquid procurant que no entre aire i s'ajusta la dosi, extraient a continuació xeringa i agulla d'una sola vegada.

Dilució

- Consistix a extraure el medicament injectant en el contenidor final (bossa de sèrum, infusor, xeringa...). Sempre cal comprovar cada pas i cada component, dosi, volum, material, orde, ..., segons el full preparació:

- El vial de medicament amb la concentració i volum de medicament a injectar.

GENERALITAT
VALENCIANA

CONSELLERIA DE SANITAT UNIVERSAL
I SALUT PÚBLICA

SERVICI DE PREVENCIÓ DE RISCOS LABORALS
TÍTOL: MANIPULACIÓ DE
MEDICAMENTS PERILLOsos EN
SERVICI DE FARMÀCIA

COD: UCE-HI-01

	<ul style="list-style-type: none"> - Comprovar el contenidor final, diluent i volum. - Seguir exactament les instruccions de preparació del full. - Comprovar bé el medicament carregat en la xeringa, abans d'injectar-lo en el contenidor final.
<u>Preparació de dosis a partir de formes sòlides (càpsules, comprimits)</u>	<ul style="list-style-type: none"> - La manipulació de MP orals per a condicionar-los en distintes formes farmacèutiques o reenvasar-los en dosis unitàries, es realitzarà en la CSB, seguint tots els processos d'equipament, neteja, seguretat, qualitat..., igual que amb els MP parenterals. - Abans de procedir a la dispensació del preparat cal prestar atenció a l'adequat etiquetatge del preparat.
<u>Control del qualitat del MP elaborat</u>	<ul style="list-style-type: none"> - Es realitzarà un control de qualitat dels tractaments elaborats al finalitzar cada sessió. - El personal ha d'utilitzar els EPI adequats: bata i guants. - Una vegada realitzat este control, el personal que l'ha fet col·locarà les medicacions elaborades en bosses fotoprotectors. - Les bosses se segellaran per a la distribució posterior. El personal que ho faça ha de portar guants adequats. - Eixe mateix professional col·locarà la medicació sobrada de cada sessió, en el lloc adequat segons les seues condicions de conservació, per a usos posteriors.

6.4. Procediment de neteja

<u>Cabina de Seguretat Biològica</u>	<ul style="list-style-type: none"> - En el protocol del Servei de Farmàcia s'ha d'indicar la periodicitat amb què se n'ha de fer la neteja. - Per a netejar la cabina, el personal es col·locarà els EPI
--------------------------------------	---

GENERALITAT
VALENCIANA

CONSELLERIA DE SANITAT UNIVERSAL
I SALUT PÚBLICA

SERVICI DE PREVENCIÓ DE RISCOS LABORALS
TÍTOL: MANIPULACIÓ DE
MEDICAMENTS PERILLOsos EN
SERVICI DE FARMÀCIA

COD: UCE-HI-01

adequats: casquet, ulleres i protecció respiratòria FFP3 en l'antesala i dins del recinte on està ubicada la CSB, la bata i els guants.

- Durant la neteja de la cabina no s'hi ha d'introduir el cap.
- La neteja i desinfecció interior de la cabina es realitzarà en les ocasions següents:

- Abans de començar a treballar.
- Una vegada finalitzat el treball.
- Sempre que canvie el programa o sessió de treball.
- En el cas que hi haja un vessament de líquid en la cabina.
- En cas d'interrupció del flux laminar.
- Abans i després de realitzar el control mecànic o microbiològic de la cabina.
- El ventilador de la cabina sempre estarà funcionant durant la neteja i es tindrà especial atenció a no mullar el filtre HEPA.
- No s'ha d'abocar aigua ni altres líquids directament en la zona de treball.
- S'ha de fer la neteja amb aigua sabonosa, s'aclarirà i posteriorment es passarà un drap humitejat amb alcohol de 70°.
- El personal encarregat desinfectarà l'interior de la cabina (superfície de treball, vidres laterals, sostre), torcant amb una gasa o un drap estèril que no desprenga partícules ni fibres, amerada amb alcohol de 70° seguint el sentit del flux de l'aire, des de les àrees de menor a major contaminació:

GENERALITAT
VALENCIANA

CONSELLERIA DE SANITAT UNIVERSAL
I SALUT PÚBLICA

SERVICI DE PREVENCIÓ DE RISCOS LABORALS
TÍTOL: MANIPULACIÓ DE
MEDICAMENTS PERILLOsos EN
SERVICI DE FARMÀCIA

COD: UCE-HI-01

	<ul style="list-style-type: none"> - Les parets laterals de dalt cap avall. - La superfície de treball des del fons cap a l'exterior. - Netejar la reixeta en l'interior de la cabina. <p>- La superfície metàl·lica que protegeix el filtre, es netejarà amb molta precaució, evitant cops, esguitades, projectar líquids, etc.</p>
<u>Safates i carret de preparació</u>	<ul style="list-style-type: none"> - En el protocol del Servei de Farmàcia s'ha d'indicar la periodicitat amb què s'ha de realitzar la neteja. - Per a la neteja, el personal de col·locarà els EPI adequats, bata d'usar i tirar i guants de nitril. - Al començament de cada sessió, el personal assignat netejarà les safates i la taula de treball de l'àrea, amb una gasa amerada en alcohol de 70°. - En finalitzar cada sessió el personal assignat netejarà les safates amb un drap humit ensabonat, els rentarà amb aigua i els deixarà escórrer. - El carret de tractament, al finalitzar les sessions es netejarà amb un drap humit ensabonat, es rentarà i després es passarà una gasa amerada amb alcohol de 70°.
<u>Carret de material fungible de la cabina</u>	<ul style="list-style-type: none"> - En el protocol del Servei de Farmàcia s'ha d'indicar la periodicitat amb què s'ha de fer la neteja. - Per a la neteja, el personal col·locarà els EPI adequats, bata d'usar i tirar i guants de nitril. - El personal designat netejarà el carret de material fungible, que es troba en el recinte on està ubicada la CSB, netejant també tot el material que hi estiga depositat, amb un drap humit ensabonat, el rentarà amb aigua i a continuació passarà una gasa amerada en alcohol de 70° i ho deixarà eixugar a l'aire.
<u>Antesala</u>	<ul style="list-style-type: none"> - Per a la neteja, el personal es col·locarà els EPI adequats, bata

GENERALITAT
VALENCIANA

CONSELLERIA DE SANITAT UNIVERSAL
I SALUT PÚBLICA

SERVICI DE PREVENCIÓ DE RISCOS LABORALS
TÍTOL: MANIPULACIÓ DE
MEDICAMENTS PERILLOsos EN
SERVICI DE FARMÀCIA

COD: UCE-HI-01

d'un sol ús i guants de nitril.

- El personal assignat responsable de l'àrea de preparació de MP realitzarà neteja profunda de l'antesala i zona de pas, netejarà els estants i tot el material que tinguen depositat, amb la periodicitat que indique el protocol.

- Els sòls i parets de l'antesala es netegen amb solució sabonosa i un desinfectant.

Al finalitzar cada jornada, el personal assignat a la neteja omplirà les fitxes de control de neteja establida.

6.5. Actuació davant de vessaments de MP

Vessament dins de cabina de
seguretat biològica

- El manipulador contindrà el vessament sense tancar el flux d'aire laminar de la cabina i avisarà un altre treballador perquè l'assistisca quan siga necessari. Este treballador ha d'estar protegit amb l'equip de protecció individual complet (vegeu apartat 4.1).

- El manipulador es llevarà els guants i totes les peces de l'equip de protecció individual que hagen sigut contaminades, rebutjant-les en un contenidor específic de residus del grup IV segons l'orde de retirada indicat en l'apartat 4.1.

- En cas de contacte amb pell o mucoses, procedir a la descontaminació immediata, segons s'indica en l'apartat 4.6, abans d'iniciar la neteja de qualsevol superfície.

- Abans de procedir a la descontaminació de les superfícies de la cabina el manipulador implicat ha d'estar protegit amb l'equip de protecció individual complet (vegeu apartat 4.1).

- Retirar immediatament tot el material fungible (drap, gases, xeringues...) ubicat en l'interior de la campana de flux laminar i

GENERALITAT
VALENCIANA

CONSELLERIA DE SANITAT UNIVERSAL
I SALUT PÚBLICA

SERVICI DE PREVENCIÓ DE RISCOS LABORALS
TÍTOL: MANIPULACIÓ DE
MEDICAMENTS PERILLOsos EN
SERVICI DE FARMÀCIA

COD: UCE-HI-01

	<p>rebutjar en el contenidor específic de residus del grup IV.</p> <ul style="list-style-type: none"> -Eliminar el vessament, sense ampliar la zona contaminada, amb draps absorbents d'usar i tirar. Si es tracta d'un líquid, cal utilitzar un drap sec; però si es tracta d'un sòlid, cal netejar amb un drap humitejat amb aigua, a fi d'evitar la dispersió de la pols. - Retirar la superfície metàl·lica de treball de la cabina per a accedir al fons. Netejar totes les superfícies amb draps d'usar i tirar i solució sabonosa tres vegades i aclarir amb aigua, sempre des de la zona de menor a major contaminació, de dalt a baix i de dins a fora. - En cas de gran vessament, a més realitzar una descontaminació de totes les superfícies interiors de la cabina, després d'haver realitzat una neteja completa del vessament. Si es veu afectat el filtre HEPA, s'haurà d'interrompre la utilització de la cabina fins que el filtre siga reemplaçat. - Netejar totes les superfícies de la cabina amb alcohol de 70°, seguint la mateixa tècnica: de dalt a baix i de dins a fora. Evitar l'ús excessiu d'alcohol en l'interior de la cabina on circula l'aire, ja que els vapors poden concentrar-se en l'interior i deteriorar el filtre HEPA. - Rebutjar tot el material usat en la descontaminació en el contenidor específic de residus del grup IV. - Comunicar l'incident al responsable de l'Àrea del Servei de Farmàcia que haurà de registrar-lo.
<p><u>Vessament fora de cabina de seguretat biològica</u></p>	<ul style="list-style-type: none"> - Senyalitzar i aïllar la zona contaminada. - Avisar una altra persona, si es considera necessari, perquè ajude

GENERALITAT
VALENCIANA

CONSELLERIA DE SANITAT UNIVERSAL
I SALUT PÚBLICA

SERVICI DE PREVENCIÓ DE RISCOS LABORALS

TÍTOL: MANIPULACIÓ DE MEDICAMENTS PERILLOsos EN SERVICI DE FARMÀCIA

COD: UCE-HI-01

o perquè proporcione el kit de vessaments.

- Obrir la bossa del kit de vessaments i col·locar el senyal de perill en la zona aïllada.

- Col·locar-se els Equips de Protecció Individual disponibles en el kit de vessaments.

- Usar per a la descontaminació només el material d'usar i tirar disponible en el kit.

- Procedir, en primer lloc, a retirar els vidres, si n'hi havia, amb les pinces o amb la granereta, mai amb les mans, i introduir-los en la bossa disponible.

- A continuació, si el vessament és líquid, arreplegar amb draps absorbents o bé cobrir l'àrea amb el gelificant (per exemple: Chemizorb®). Si es tracta d'un sòlid, arreplegar amb draps humitejats amb aigua per a evitar la formació d'aerosols, però no usar mai directament el recollidor i la granereta sobre el sòlid perquè s'afavorix la formació de pols. Introduir tot el material contaminat la bossa disponible en el kit de vessaments.

- Netejar totes les superfícies contaminades amb draps d'usar i tirar i solució sabonosa tres vegades, després aclarir amb aigua, procurant no augmentar la superfície contaminada.

- Introduir tot el material utilitzat en la bossa de plàstic disponible en el kit de vessaments, incloent-hi les peces de protecció, i rebutjar en el contenidor específic de residus del grup IV, del lloc més pròxim a l'incident.

- Comunicar l'incident al responsable de l'Àrea que haurà de registrar-lo.

GENERALITAT
VALENCIANA

CONSELLERIA DE SANITAT UNIVERSAL
I SALUT PÚBLICA

SERVICI DE PREVENCIÓ DE RISCOS LABORALS
TÍTOL: MANIPULACIÓ DE
MEDICAMENTS PERILLOsos EN
SERVICI DE FARMÀCIA

COD: UCE-HI-01

Kit de vessaments

Ubicació

El kit de vessaments ha d'estar en un lloc visible i de fàcil accés per a tot el personal implicat.

- Un equip en cada una de les àrees on es realitza manipulació: preparació, dispensació, magatzem.

Contingut:

El kit de vessaments haurà de contindre:

1. Protocol resumit d'actuació: Pòster de GEDEFO.

2. Equip de Protecció Individual:

- Bata impermeable, mànega llarga, punys ajustats, obertura posterior que complisquen la norma *UNE-EN ISO 6530*

- Dos parells de guants de làtex o nitril sense talc amb grossària mínima de 0,3mm, que complisquen la Norma *UNE EN 374*.

- Ulleres de protecció, que complisquen la norma *EN-166*. Marcat de la muntura: 3

- Mascareta autofiltrant FFP3, que complisca la norma *UNE EN 149*.

- Casquet

- Calces

3. Equip de descontaminació:

- Pinces d'un sol ús.

- Pala i granereta xicotetes d'usar i tirar.

- Draps absorbents o xopadors en quantitat suficient.

- Recomanat: granulat absorbent per a substàncies químiques

GENERALITAT
VALENCIANA

CONSELLERIA DE SANITAT UNIVERSAL
I SALUT PÚBLICA

SERVICI DE PREVENCIÓ DE RISCOS LABORALS
TÍTOL: MANIPULACIÓ DE
MEDICAMENTS PERILLOsos EN
SERVICI DE FARMÀCIA

COD: UCE-HI-01

(Chemizorb®).

- Bossa de plàstic resistent gran retolada estandarditzada en l'hospital.
- Recomanat: senyalització de perill.

6.6. Gestió de residus

<p><u>Consideració de residus citotòxics (MP)</u></p>	<p>Les restes de MP generades en la preparació i administració.</p> <ul style="list-style-type: none"> - El material utilitzat tant en la preparació com en l'administració dels dits fàrmacs (xeringues, flascons, bosses, gases, draps absorbents, punxons i equips de perfusió). - Els equips de protecció del personal manipulador (guants, bates, màscares, etc.). - El material utilitzat en la neteja (EPI, draps, gases, baietes, etc.). - El material procedent del tractament de vessaments accidentals.
<p><u>Segregació</u></p>	<ul style="list-style-type: none"> - Els residus abans indicats han de rebutjar-se en contenidors rígids de color blau. Clarament etiquetats, de material rígid, resistent a colps i a la pressió externa durant el transport. - El material tallant i punxós s'ha de rebutjar en els seus contenidors específics de residus tipus IV. - La llegenda de les etiquetes que han de tindre els contenidors és "Material contaminat químicament. Citostàtics". - Els contenidors no han d'omplir-se per damunt de les 2/3 de la seua capacitat. - La segregació i acumulació de residus citostàtics MP) ha de realitzar-se en llocs disposats per a això, i ha de realitzar-se de

GENERALITAT
VALENCIANA

CONSELLERIA DE SANITAT UNIVERSAL
I SALUT PÚBLICA

SERVICI DE PREVENCIÓ DE RISCOS LABORALS
TÍTOL: MANIPULACIÓ DE
MEDICAMENTS PERILLOsos EN
SERVICI DE FARMÀCIA

COD: UCE-HI-01

	<p>forma tal que es minimitze el risc d'exposició i contacte del personal, els pacients i el públic en general amb els residus.</p>
<p><u>Gestió de residus MP en Servici de Farmàcia</u></p>	<p>- Abans de començar l'elaboració dels tractaments, es depositarà damunt del banc de treball de la CSB un contenidor rígid per a material tallant i punxegut.</p> <p>- Quan el contenidor estiga ple, 2/3 de la seua capacitat, es tancarà hermèticament i es descontaminarà netejant-lo amb una gasa impregnada d'alcohol de 70° i es deixarà en la zona designada per a l'arreplega dels contenidors.</p> <p>- La resta de residus que es generen s'arreglaran en els contenidors blaus:</p> <ul style="list-style-type: none"> • El material, no tallant i no punxegut, utilitzat tant en la preparació com en l'administració dels dits fàrmacs. • Els equips de protecció del personal manipulador (guants, bastes, màscares, etc.). • El material utilitzat en la neteja (EPI, draps, gases, baietes, etc.). • El material procedent del tractament de vessaments accidentals.
<p><u>Circuit d'arreplega de residus</u></p>	<p>- Una vegada segellats els contenidors, es cridarà al personal del servici de neteja encarregat d'arreplegar-los.</p> <p>- El personal de neteja ho traslladarà al magatzem habilitat per a l'emmagatzematge.</p> <p>- Transport intern de residus citostàtics (MP):</p> <ul style="list-style-type: none"> • El personal involucrat ha de rebre instruccions sobre

GENERALITAT
VALENCIANA

CONSELLERIA DE SANITAT UNIVERSAL
I SALUT PÚBLICA

SERVICI DE PREVENCIÓ DE RISCOS LABORALS
TÍTOL: MANIPULACIÓ DE
MEDICAMENTS PERILLOsos EN
SERVICI DE FARMÀCIA

COD: UCE-HI-01

procediments per al transport segur i maneig de vessaments.

- Ha d'evitar-se qualsevol risc per a pacients, personal i públic.
- Els envasos es traslladaran tancats, per circuits diferents dels pacients i públic, sempre que siga possible.
- Està prohibit transvasar residus entre envasos.
- No s'utilitzaran mai trapes, baixants i altres mètodes que suposen risc per a la integritat dels envasos.
- Està prohibit arrossegar envasos.
- Els residus es traslladaran separats per classes.
- Si s'utilitzen carrets o contenidors mòbils, han de ser d'ús exclusiu per a residus, amb parets llises i fàcils de netejar.

6.7. Actuació en cas d'exposició accidental i notificació

Exposicions accidentals

Exposició sense contacte a pell o mucoses:

- Evitar l'exposició de pell i mucoses quan s'impregnen els equips de protecció, retirant-los immediatament, sense exposar la pell a l'EPI contaminat i rebutjant-los en el contenidor corresponent.
- Llavar-se les mans amb aigua abundant i sabó durant deu minuts
- Posar-se guants nous.

Pell intacta:

- Llavar l'àrea de la pell afectada com més prompte millor, amb sabó suau no antisèptic i aigua abundant durant almenys deu minuts.

GENERALITAT
VALENCIANA

CONSELLERIA DE SANITAT UNIVERSAL
I SALUT PÚBLICA

SERVICI DE PREVENCIÓ DE RISCOS LABORALS

TÍTOL: MANIPULACIÓ DE MEDICAMENTS PERILLOsos EN SERVICI DE FARMÀCIA

COD: UCE-HI-01

-Si l'àrea està lacerada o irritada, convé acudir immediatament al metge de la mútua o d'urgències.

Ulls o mucoses:

- Si la persona accidentada és portadora de lentilles, les retirarà immediatament.

- Si hi ha esguitada en ulls, llavar la mucosa conjuntival amb abundant aigua temperada durant quinze minuts i posteriorment aplicar solució salina al 0,9 %.

- Acudir immediatament al metge de la mútua o d'urgències.

Tall amb agulla o vidre contaminat

- Rentar la zona amb abundant aigua temperada i afavorir el sagnat.

- Netejar la zona amb aigua temperada i sabó suau durant 10 minuts.

- Acudir al metge de la mútua o d'urgències. Veure annex I (Recomanacions específiques d'actuació en cas d'exposicions a fàrmacs citostàtics).

- A més a més, si el contacte es produïx per inoculació accidental (punció amb agulla):

- No retirar l'agulla, llevar només la xeringa i amb una nova xeringa aspirar el contingut del MP injectat. Si l'agulla ha sigut moguda, inserir una nova en el lloc d'injecció i aspirar el medicament.
- Acudir al metge de la mútua o d'urgències que procedirà com si es tractara d'un contacte.

GENERALITAT
VALENCIANA

CONSELLERIA DE SANITAT UNIVERSAL
I SALUT PÚBLICA

SERVICI DE PREVENCIÓ DE RISCOS LABORALS
TÍTOL: MANIPULACIÓ DE
MEDICAMENTS PERILLOsos EN
SERVICI DE FARMÀCIA

COD: UCE-HI-01

Notificació

- En tots els casos, s'ha d'informar el superior jeràrquic corresponent on s'ha produït l'incident, per a omplir la Comunicació d'Accident de Treball (CAT).
- Amb el CAT el treballador es dirigirà al centre assistència de la mútua.
- Si l'assistència sanitària es considera una necessitat urgent i no demorable, caldrà ajustar-se al treballador en el Servei d'Urgències.
- La mútua comunica al Servei de Personal l'accident i este Servei ho fa saber al Servei de Prevenció de Riscos Laborals.

6.8. Transport

Transport

El transport dels MP preparats fins al lloc d'administració es durà a terme a través d'un circuit independent, en envasos impermeables, irrompibles i de fàcil neteja. S'utilitzaran contenidors clarament etiquetats per a indicar que contenen MP i que siguen rígids, per a previndre les ruptures accidentals per colps o caigudes.

6.9. Formació

En matèria de prevenció i protecció enfront dels riscos, ús correcte d'EPI i sistemes segurs per a la realització de les tasques

Preparació i Administració

Han de ser duts a terme per personal competent.

Transport, emmagatzematge i neteja de les instal·lacions

Han de ser duts a terme per personal entrenat en l'ús d'EPI i procediments de maneig segur (PNT, procediment normalitzat de treball), i han de fer un seguiment per a comprovar la conformitat amb els procediments.

 <p>GENERALITAT VALENCIANA</p> <p>CONSELLERIA DE SANITAT UNIVERSAL I SALUT PÚBLICA</p>	<p>SERVICI DE PREVENCIÓ DE RISCOS LABORALS</p> <p>TÍTOL: MANIPULACIÓ DE</p> <p>MEDICAMENTS PERILLOsos EN</p> <p>SERVICI DE FARMÀCIA</p>	<p>COD: UCE-HI-01</p>
--	---	------------------------------

6.10. Coordinació Empresarial

La *Llei de Prevenció de Riscos Laborals* (LPRL) estableix, en l'article 24, que quan en un mateix centre de treball exercisquen activitats treballadors de dos o més empreses, estes hauran de cooperar en l'aplicació de la normativa sobre prevenció de riscos laborals. Amb este fi, establiran els mitjans de coordinació que siguen necessaris quant a la protecció i prevenció de riscos laborals i la informació sobre tot això als seus respectius treballadors.

Estos tràmits es realitzaran abans de la contractació, a l'inici dels contactes entre les empreses, quan es produïsquen canvis en les activitats concurrents que siguen rellevants a efectes preventius i quan s'haja produït una situació d'emergència segons l'article 4 del *R.D. 171/2004*.

7. REFERÈNCIES

- *Ley 31/1995, de 8 de novembre, de Prevenció de Riscos Laborals.*
- *RD 39/1997, Reglament dels Servicis de Prevenció.*
- *RD 665/1997, de 12 de Maig, Agents Cancerígens.*
- *RD 374/2001, de 6 d'Abril, Agents químics.*
- *RD 773/1997, de 30 de Maig, Equips Protecció Individual.*
- *NIOSH List of Antineoplastic and Other Hazardous Drugs in Healthcare Settings, 2014.*
- *NTP 740. Exposició laboral a citostàtics en l'àmbit sanitari.*
- *INSHT NTP 1051 Exposició laboral a compostos citostàtics: sistemes segurs per a la seua preparació.*
- UNE-EN [374-1,2:2004](#) *Guants de protecció contra els productes químics i microorganismes.*
- UNE-EN [ISO 6530:2005](#) *Roba de protecció. Protecció contra productes químics líquids.*
- UNE-EN [149:2001+A1:2010](#) *Dispositius de protecció respiratòria.*
- UNE-EN [166:2002](#) *Protecció individual dels ulls.*

 <p>GENERALITAT VALENCIANA CONSELLERIA DE SANITAT UNIVERSAL I SALUT PÚBLICA</p>	<p>SERVICI DE PREVENCIÓ DE RISCOS LABORALS</p> <p>TÍTOL: MANIPULACIÓ DE</p> <p>MEDICAMENTS PERILLOsos EN</p> <p>SERVICI DE FARMÀCIA</p>	<p>COD: UCE-HI-01</p>
--	---	------------------------------

- *UNE-EN 12469:2001. Criteris de funcionament per a les cabines de seguretat microbiològica.*
- *Guia de bones pràctiques per a treballadors professionalment exposats a agents citostàtics. AMMTAS, Institut de Salut Carles III.*
- *Preparació de fàrmacs antineoplàstics en els servicis de farmàcia hospitalària: exposició a agents citostàtics. INSHT*
- *Guia de Bones Pràctiques de Preparació de Medicaments en Servicis de Farmàcia Hospitalària.*
<http://www.msssi.gob.es/profesionales/farmacia/pdf/GuiaBPP3.pdf>

8.- CONTROL DE CANVIS

Establir una periodicitat mínima bianual i sempre que la normativa o la condició d'utilització de qualsevol fàrmac o procediment així ho faça aconsellable.

Versió i data	Motiu del canvi

9.- DISTRIBUCIÓ DE CÒPIES

Destinatari	Data	Destinatari	Data
Gerents			

10.- REVISIÓ DE LA VALIDESA

Amb caràcter general haurà de ser revisat bianualment, si bé serà necessària la revisió sempre que l'evolució de la tècnica, la investigació, criteris normatius, o d'un altre tipus ho facen necessari. Es durà a terme pel Servei de Prevenció de Riscos Laborals, amb la participació dels agents socials presents en la comissió sectorial de Seguretat i Salut.

 <p>GENERALITAT VALENCIANA</p> <p>CONSELLERIA DE SANITAT UNIVERSAL I SALUT PÚBLICA</p>	<p>SERVICI DE PREVENCIÓ DE RISCOS LABORALS</p> <p>TÍTOL: MANIPULACIÓ DE</p> <p>MEDICAMENTS PERILLOsos EN</p> <p>SERVICI DE FARMÀCIA</p>	<p>COD: UCE-HI-01</p>
--	---	------------------------------

11.- ELABORACIÓ, REVISIÓ I APROVACIÓ DEL PROCEDIMENT

Autors del procediment:

- Susana Lepe. Tècnica d'Higiene.
- Raúl Forcen. Tècnic d'Higiene. UP 1
- María Teresa La Torre. Tècnica d'Higiene. UP 2
- Carmen Martínez. Tècnica d'Higiene. UP 3
- Ma. Ángeles Álvarez. Tècnica d'Higiene. UP 4
- María Fernández. Tècnica d'Higiene. UP 7
- Juan Cañizares, cap del Sector d'Higiene del Servei de Prevenció de Riscos Laborals de la Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública.
- Ángela Torres. Cap del Servei de Prevenció de Riscos Laborals de la Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública.

Control documental:

ELABORAT, REVISAT I APROVAT PER UNITAT CENTRAL EN DATA 12 DE JUNY DE 2016.

Aprovació del procediment

CONSULTA I APROVACIÓ PER LA COMISSIÓ SECTORIAL DE SEGURETAT I SALUT EN DATA 13 DE JUNY DE 2016

APROVACIÓ PER LA SOTSSECRETARIA EN DATA: 29 de juny de 2016

GENERALITAT
VALENCIANA

CONSELLERIA DE SANITAT UNIVERSAL
I SALUT PÚBLICA

SERVICI DE PREVENCIÓ DE RISCOS LABORALS
TÍTOL: MANIPULACIÓ DE
MEDICAMENTS PERILLOSOS EN
SERVICI DE FARMÀCIA

COD: UCE-HI-01

Por Asseucia

Dolores Salas Trejo
Secretaria Autonómica de
Salud Pública y del Sistema
Secuitario Público

Firma:

Ricardo Campos Fernández
Ilustrísimo Subsecretario de la Conselleria
de Sanidad Universal y Salud Pública

GENERALITAT
VALENCIANA

CONSELLERIA DE SANITAT UNIVERSAL
I SALUT PUBLICA

SERVICI DE PREVENCIÓ DE RISCOS LABORALS
TÍTOL: MANIPULACIÓ DE
MEDICAMENTS PERILLOSOS EN
SERVICI DE FARMÀCIA

COD: UCE-HI-01

12.- ANNEXOS

ANNEX I. RECOMANACIONS ESPECÍFIQUES D'ACTUACIÓ EN CAS D'EXPOSICIONS A
FÀRMACS CITOSTÀTICS

MEDICAMENTO CITOTÓXICO	NORMA DE ACTUACIÓN
AMSACRINA	Lavar con agua y jabón.
ASPARRAGINASA	Lavar con agua.
BLEOMICINA	Lavar con agua y jabón.
BCG	Lavar con agua y jabón. Limpiar la herida con alcohol.
CARBOPLATINO	Lavar con agua.
CARMUSTINA	Lavar con agua. Si aparece irritación local aplicar una solución de bicarbonato.
CISPLATINO	Lavar con agua.
CICLOFOSFAMIDA	
CITARABINA	Lavar con agua, o agua y jabón.
DACARBACINA	
DACTINOMICINA	Lavar con agua.
DAUNORRUBICINA	
DOXORRUBICINA	Lavar con agua, agua y jabón o solución de bicarbonato sódico.
EPIRRUBICINA	
ETOPOSIDO	
FLUOROURACILO	
IDARRUBICINA	Lavar con agua y jabón.
IFOSFAMIDA	
MELFALAN	
METOTREXATO	Lavar con agua.
MITOMICINA	Lavar con bicarbonato sódico 1M, y después con agua y jabón.
MITOXANTRONA	Lavar con agua.
MECLORETAMINA	Lavar con agua.
TIOTEPA	
VINBLASTINA	
VINCRISTINA	Lavar con agua.
VINDESINA	

 <p>GENERALITAT VALENCIANA</p> <p>CONSELLERIA DE SANITAT UNIVERSAL I SALUT PÚBLICA</p>	<p>SERVICI DE PREVENCIÓ DE RISCOS LABORALS</p> <p>TÍTOL: MANIPULACIÓ DE</p> <p>MEDICAMENTS PERILLOsos EN</p> <p>SERVICI DE FARMÀCIA</p>	<p>COD: UCE-HI-01</p>
--	---	------------------------------

ANNEX II – LLISTAT NIOSH.

(List of Antineoplastic and Other Hazardous Drugs in Healthcare Settings, 2014)

TAULA I: Medicaments antineoplàsics inclosos en llista NIOSH 2014

<http://www.cdc.gov/niosh/docs/2014-138/pdfs/2014-138.pdf>

GENERALITAT
VALENCIANA

CONSELLERIA DE SANITAT UNIVERSAL
I SALUT PÚBLICA

SERVICI DE PREVENCIÓ DE RISCOS LABORALS

**TÍTOL: MANIPULACIÓ DE
MEDICAMENTS PERILLOsos EN
SERVICI DE FARMÀCIA**

COD: UCE-HI-01

GENERALITAT
VALENCIANA

CONSELLERIA DE SANITAT UNIVERSAL
I SALUT PÚBLICA

SERVICI DE PREVENCIÓ DE RISCOS LABORALS

**TÍTOL: MANIPULACIÓ DE
MEDICAMENTS PERILLOsos EN
SERVICI DE FARMÀCIA**

COD: UCE-HI-01

GENERALITAT
VALENCIANA

CONSELLERIA DE SANITAT UNIVERSAL
I SALUT PÚBLICA

SERVICI DE PREVENCIÓ DE RISCOS LABORALS

**TÍTOL: MANIPULACIÓ DE
MEDICAMENTS PERILLOsos EN
SERVICI DE FARMÀCIA**

COD: UCE-HI-01

GENERALITAT
VALENCIANA

CONSELLERIA DE SANITAT UNIVERSAL
I SALUT PÚBLICA

SERVICI DE PREVENCIÓ DE RISCOS LABORALS

**TÍTOL: MANIPULACIÓ DE
MEDICAMENTS PERILLOsos EN
SERVICI DE FARMÀCIA**

COD: UCE-HI-01

GENERALITAT
VALENCIANA

CONSELLERIA DE SANITAT UNIVERSAL
I SALUT PÚBLICA

SERVICI DE PREVENCIÓ DE RISCOS LABORALS

**TÍTOL: MANIPULACIÓ DE
MEDICAMENTS PERILLOsos EN
SERVICI DE FARMÀCIA**

COD: UCE-HI-01

TAULA II:

GENERALITAT
VALENCIANA

CONSELLERIA DE SANITAT UNIVERSAL
I SALUT PÚBLICA

SERVICI DE PREVENCIÓ DE RISCOS LABORALS

**TÍTOL: MANIPULACIÓ DE
MEDICAMENTS PERILLOsos EN
SERVICI DE FARMÀCIA**

COD: UCE-HI-01

Medicaments no antineoplàstics inclosos en llista NIOSH 2014 que complixen un o més dels criteris de NIOSH per a considerar un fàrmac perillós.

GENERALITAT
VALENCIANA

CONSELLERIA DE SANITAT UNIVERSAL
I SALUT PÚBLICA

SERVICI DE PREVENCIÓ DE RISCOS LABORALS

**TÍTOL: MANIPULACIÓ DE
MEDICAMENTS PERILLOsos EN
SERVICI DE FARMÀCIA**

COD: UCE-HI-01

GENERALITAT
VALENCIANA

CONSELLERIA DE SANITAT UNIVERSAL
I SALUT PÚBLICA

SERVICI DE PREVENCIÓ DE RISCOS LABORALS

**TÍTOL: MANIPULACIÓ DE
MEDICAMENTS PERILLOsos EN
SERVICI DE FARMÀCIA**

COD: UCE-HI-01

GENERALITAT
VALENCIANA

CONSELLERIA DE SANITAT UNIVERSAL
I SALUT PÚBLICA

SERVICI DE PREVENCIÓ DE RISCOS LABORALS

**TÍTOL: MANIPULACIÓ DE
MEDICAMENTS PERILLOsos EN
SERVICI DE FARMÀCIA**

COD: UCE-HI-01

GENERALITAT
VALENCIANA

CONSELLERIA DE SANITAT UNIVERSAL
I SALUT PÚBLICA

SERVICI DE PREVENCIÓ DE RISCOS LABORALS

**TÍTOL: MANIPULACIÓ DE
MEDICAMENTS PERILLOsos EN
SERVICI DE FARMÀCIA**

COD: UCE-HI-01

GENERALITAT
VALENCIANA

CONSELLERIA DE SANITAT UNIVERSAL
I SALUT PÚBLICA

SERVICI DE PREVENCIÓ DE RISCOS LABORALS

**TÍTOL: MANIPULACIÓ DE
MEDICAMENTS PERILLOsos EN
SERVICI DE FARMÀCIA**

COD: UCE-HI-01

GENERALITAT
VALENCIANA

CONSELLERIA DE SANITAT UNIVERSAL
I SALUT PÚBLICA

SERVICI DE PREVENCIÓ DE RISCOS LABORALS

**TÍTOL: MANIPULACIÓ DE
MEDICAMENTS PERILLOsos EN
SERVICI DE FARMÀCIA**

COD: UCE-HI-01

TAULA III:

**Medicaments no antineoplàstics que principalment tenen efectes adversos en la reproducció
inclosos en llista NIOSH 2014**

GENERALITAT
VALENCIANA

CONSELLERIA DE SANITAT UNIVERSAL
I SALUT PÚBLICA

SERVICI DE PREVENCIÓ DE RISCOS LABORALS

**TÍTOL: MANIPULACIÓ DE
MEDICAMENTS PERILLOsos EN
SERVICI DE FARMÀCIA**

COD: UCE-HI-01

GENERALITAT
VALENCIANA

CONSELLERIA DE SANITAT UNIVERSAL
I SALUT PÚBLICA

SERVICI DE PREVENCIÓ DE RISCOS LABORALS

**TÍTOL: MANIPULACIÓ DE
MEDICAMENTS PERILLOsos EN
SERVICI DE FARMÀCIA**

COD: UCE-HI-01

GENERALITAT
VALENCIANA

CONSELLERIA DE SANITAT UNIVERSAL
I SALUT PÚBLICA

SERVICI DE PREVENCIÓ DE RISCOS LABORALS

**TÍTOL: MANIPULACIÓ DE
MEDICAMENTS PERILLOsos EN
SERVICI DE FARMÀCIA**

COD: UCE-HI-01

GENERALITAT
VALENCIANA

CONSELLERIA DE SANITAT UNIVERSAL
I SALUT PÚBLICA

SERVICI DE PREVENCIÓ DE RISCOS LABORALS

**TÍTOL: MANIPULACIÓ DE
MEDICAMENTS PERILLOsos EN
SERVICI DE FARMÀCIA**

COD: UCE-HI-01

GENERALITAT
VALENCIANA

CONSELLERIA DE SANITAT UNIVERSAL
I SALUT PÚBLICA

SERVICI DE PREVENCIÓ DE RISCOS LABORALS

**TÍTOL: MANIPULACIÓ DE
MEDICAMENTS PERILLOsos EN
SERVICI DE FARMÀCIA**

COD: UCE-HI-01

GENERALITAT
VALENCIANA

CONSELLERIA DE SANITAT UNIVERSAL
I SALUT PÚBLICA

SERVICI DE PREVENCIÓ DE RISCOS LABORALS

**TÍTOL: MANIPULACIÓ DE
MEDICAMENTS PERILLOsos EN
SERVICI DE FARMÀCIA**

COD: UCE-HI-01

GENERALITAT
VALENCIANA

CONSELLERIA DE SANITAT UNIVERSAL
I SALUT PÚBLICA

SERVICI DE PREVENCIÓ DE RISCOS LABORALS
TÍTOL: MANIPULACIÓ DE
MEDICAMENTS PERILLOsos EN
SERVICI DE FARMÀCIA

COD: UCE-HI-01

ANNEX III – PÒSTER GEDEFO

http://gruposedetrabajo.sefh.es/gedefo/images/stories/documentos/gedefo_poster_derrames_vs3_2010.pdf

GENERALITAT
VALENCIANA

CONSELLERIA DE SANITAT UNIVERSAL
I SALUT PÚBLICA

SERVICI DE PREVENCIÓ DE RISCOS LABORALS

**TÍTOL: MANIPULACIÓ DE
MEDICAMENTS PERILLOsos EN
SERVICI DE FARMÀCIA**

COD: UCE-HI-01